

SCENARIUSZ ZAJĘCIA – klasa 0

inspirowany filmem „**Pinokio**” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „Pinokio - drewniany pajacyk”

Cele ogólne:

- wdrażanie do rozróżniania i nazywania wybranych gatunków drzew
- poznawanie właściwości fizycznych drewna
- rozwijanie umiejętności określania wieku drzew
- zapoznanie uczniów z pracą snycerza i stolarza
- wzbogacanie wiadomości na temat różnych technik obróbki drewna
- doskonalenie umiejętności praktycznych

Cele operacyjne:

Uczeń:

- swobodnie wypowiada się na temat filmu
- opisuje wygląd Pinokio
- rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki drzew
- przyporządkowuje nazwy do odpowiednich gatunków drzew
- określa właściwości fizyczne drewna
- wie, które drzewa są liściaste
- określa wiek drzewa
- wzbogaca wiedzę na temat pracy snycerza i stolarza
- wzbogaca słownictwo
- rozwiązuje szyfrogram literowy i liczbowy
- składa obrazek z części
- poszerza doświadczenia techniczne

Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: Słowniki języka polskiego, komputery z dostępem do Internetu, ilustracje przedstawiające różne gatunki drzew oraz narzędzia pracy snycerza i stolarza, różne gatunki drewna, ilustracje przedstawiające najwyższe drzewa na świecie (sekwoje wieczniezielone), krążek z pnia drzewa lub rysunek przedstawiający przekrój poprzeczny pnia, kartki z nazwami drzew; koperta dla każdego ucznia (szyfrogram literowy oraz matematyczny, wykreślanka literowa, puzzle – obrazek z części), odtwarzacz i płyta CD z piosenką „Pajacyk” (w: Various Artist „*Kółko Graniaste. Zabawy i wyliczanki dla najmłodszych*”).

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Pinokio”:

- dzielenie się spostrzeżeniami na temat filmu
- opisywanie wyglądu Pinokio

2. Oglądanie różnych kawałków drewna:

- określanie ich właściwości fizycznych (gromadzenie słownictwa charakteryzującego cechy drewna):
  - barwa
  - zapach
  - kształt
  - rysunek drewna
  - zapach
  - twardość
- określanie miejsca pozyskania oraz wykorzystania tego surowca

3. „Jakie to drzewo?” - rozwiązywanie szyfrogramu literowego:

- przyporządkowywanie liter do znaków graficznych
- odczytanie nazw drzew

«	»	ï	÷	ĩ	ř	l	†	Q	ž	†	o	?	?	γ	ʎ	γ	ω	α	χ	≠	ë	?	Ω
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	ł	m	n	o	p	r	s	t	u	w	y	z

»	≠	†			
l	ω	«	»		
o	Q	γ	«		
ž	ĩ	α	Q	ʎ	γ

†	o	ʎ	γ		
ž	ʎ	÷	?	«	
χ	ʎ	γ	ʎ	o	«

4. Oglądanie ilustracji przedstawiających różne gatunki drzew:

- porównywanie wyglądu drzew
- rozpoznawanie gatunków
- odczytywanie nazw określających gatunki drzew
- przyporządkowywanie kartek z nazwami do odpowiednich ilustracji
- podział drzew na iglaste i liściaste
- ćwiczenia słownikowe – nazywanie gatunków drewna:
  - drewno: sosnowe, świerkowe, brzoźowe, bukowe, jesionowe

5. „Liściaste czy iglaste?” – wykreślanka literowa:

- określanie, czy drzewo jest iglaste czy liściaste
- wyszukiwanie informacji w atlasie drzew (lub w Internecie)
- skreślanie nieprawidłowej odpowiedzi

- odczytanie hasła utworzonego z liter czytanych w kolumnach z góry na dół (nazwy jednego z najwyższych drzew na świecie o wysokości 115,61 m)
- oglądanie ilustracji przedstawiających najwyższe drzewa na świecie

Nazwa drzewa	Liściaste czy iglaste?	
		
Buk	S	G
Lipa	E	L
Klon	K	E
Jodła	D	W
Topola	O	I
Brzoza	J	C
Dąb	A	Z
Świerk	J	W
Jesion	I	A
Kasztanowiec	E	T
Modrzew	R	C
Olsza	Z	Ó
Wiąz	N	J
Sosna	C	I
Wierzba	E	I
Platan	Z	E
Cis	R	I
Miłorząb	E	N
Jarząb	L	I
Daglezja	O	O
Akacja	N	W
Sumak	A	A

6. Oglądanie przekroju poprzecznego pnia:

- opisywanie wyglądu słoików
[http://pl.wikipedia.org/wiki/Drewno_\(technika\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Drewno_(technika))
- przeliczanie słoików drewna na pniu (rocznych przyrostów)
- określanie wieku drzew

*Obliczenie wieku drzewa polega na policzeniu par słoików (para słoików: jasnego i ciemnego to roczny przyrost), czyli:
Liczba par słoików = wiek (w latach)*

7. „Po co określać wiek drzewa?”- burza mózgów:

- swobodne wypowiedzi uczniów
- uzgodnienie wspólnego stanowiska

8. Zabawa ruchowa inspirowana słowami piosenki „Pajacyk”:

- słuchanie piosenki śpiewanej przez nauczyciela
- nauka słów piosenki
- inscenizowanie piosenki ruchem

Mam pajaca ogromnego w kapturku.

Co wywija wciąż koziołki na sznurku

Zgina ręce, zgina nogi,

zawsze wesół i bez trwogi

ten pajacyk mój.

Raz mu się przygoda stała oj, oj, oj

Jedna nóżka się złamała oj, oj, oj

Biedny pajac cierpiął srodze

Stojąc tak na jednej nodze.

Kto pomoże mu?

Weszła mama do pokoju, – „Co ci to?

Ja naprawie nóżkę twoją, pokaż ją”.

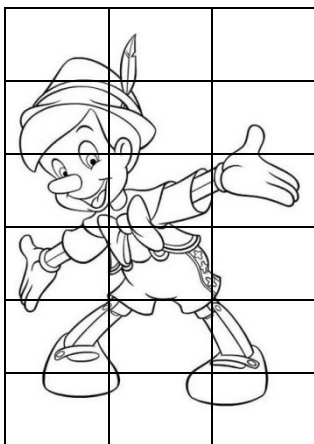
Obie nóżki naprawione

Skaczą w tę i w tamtą stronę

Ten pajacyk mój.

9. „Pinokio” – układanie puzzli:

- składanie obrazka z części
- wklejanie do zeszytu
- kolorowanie według wzoru
- podpisywanie obrazka
  - zwrócenie uwagi na wielką literę w pisowni imion

10. Kim był Gepetto? – ćwiczenia słownikowe:

- wyszukiwanie określeń (np. ojcem Pinokio, przyjacielem Antonio, majstrem, snyczerem, konstruktorem zabawek, staruszkiem, starszym panem, ...)

11. Wyjaśnienie pojęcia: snycerz

- swobodne wypowiedzi uczniów
- wyjaśnienie różnicy między zawodem snycerza, stolarza, cieśli i drwala

Snycerz – artysta lub rzemieślnik rzeźbiący w drewnie.

Stolarz – rzemieślnik wykonujący z drewna meble i przedmioty codziennego użytku.

Cieśla – rzemieślnik zajmujący się obróbką drewna, robieniem z niego konstrukcji budowlanych i stawianiem drewnianych domów.

Drwal – robotnik ścinający drzewa w lesie.

- określanie, jakie umiejętności powinien posiadać snycerz
  - duża wiedza na temat różnych gatunków drewna
  - wyobraźnia
  - zdolności manualne
  - uzdolnienia plastyczne

12. „Narzędzia pracy snycerza i stolarza” – rozwiązywanie szyfrogramów matematycznych:

- wykonywanie obliczeń i wpisywanie wyników
- szeregowanie wyników od najmniejszego do największego
- odczytanie rozwiązania
- przyporządkowanie ilustracji
- zapoznanie z przeznaczeniem
  - piła – do przecinania drewna
  - strug – do wyrównywania płaszczyzn lub krawędzi desek
  - dłuto – do robienia otworów lub rzeźbienia
  - tarnik – do usuwania wiórów z drewna
  - pilnik – do ścierania drewna
  - cyklina – do wygładzania powierzchni drewna
  - wiertło – do wykonywania otworów przy użyciu wiertarki

p	ł	a	i
1+1=	3+2=	4+2=	2+2=

t	u	g	r	s
6-3=	10-4=	9-1=	8-3=	7-6=

d	u	o	t	ł
0+6=	3+5=	1+9=	2+7=	10-2=
6	8	10	9	7

r	k	a	t	i	n
4+2=	4+5=	3+2=	1+3=	5+3=	3+4=

k	l	i	p	n	i
9-3=	7-4=	10-5=	9-8=	6-2=	7-5=

k	c	a	n	i	l	y
2+1=	0+1=	2+5=	3+3=	1+4=	3+1=	2+0=

i	ł	t	o	w	r	e
4-2=	8-2=	7-2=	10-3=	10-9=	9-5=	4-1=
2	6	5	7	1	4	3

13. „Jakie przedmioty można wykonać z drewna?” – swobodne wypowiedzi uczniów:

- zapisywanie nazw przedmiotów w formie *słonecznych promyków*
  - np. meble, zabawki, narzędzia pracy

14. Wycieczka do pracowni stolarskiej:

- zwiedzanie pracowni
- warsztaty:
  - poznanie różnych technik obróbki, łączenia i wykańczania drewna
  - obrabianie drewna pilnikami, papierem ściernym, łączenie, przybijanie, klejenie
  - wykonanie prostej zabawki z drewna
- zorganizowanie w szkole wystawy prac uczniów

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH – klasa I
inspirowany filmem „**Pinokio**” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „Niezwyczajny nos Pinokia”

Cele ogólne:

- wzbogacenie wiadomości dzieci na temat narządu węchu
- wdrażanie do przestrzegania higieny nosa
- rozwijanie umiejętności swobodnego i śmiałego wypowiadania się
- rozbudzanie ciekawości poznawczej
- bogacenie słownika dzieci poprzez poszerzanie zakresu i treści pojęć
- rozwijanie wyobraźni twórczej

Cele operacyjne:

Dziecko:

- aktywnie uczestniczy w rozmowie na temat filmu
- interesuje się budową i funkcjonowaniem narządu węchu
- wie, jakie znaczenie ma węch w życiu ludzi i zwierząt
- rozpoznaje wybrane przedmioty po zapachu
- rozumie konieczność przestrzegania higieny nosa
- potrafi poprawnie oczyścić nos
- prawidłowo wykonuje ćwiczenia oddechowe
- wyjaśnia znaczenie wybranych związków frazeologicznych
- odczytuje szyfr literowy
- jest kreatywny
- poszerza doświadczenia plastyczne

Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: ilustracje przedstawiające nos Pinokia, fotografie przedstawiające nos człowieka oraz wybrane zwierzęta z charakterystycznymi nosami (słoń, nosorożec, tapir, koń, pies, nosacz), rysunki przedstawiające rodzaje nosów, przedmioty do zabawy badawczej umieszczone w zakręconych słoikach (np. perfumy, ser, farba, czosnek, cytryna, ocet, kawa, pasta do zębów, banan), dla każdego ucznia: szyfrogram literowy, białe kartony, kredki ołówkowe, wytłaczanki z jaj, klej, nożyczki.

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Pinokio”:

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat filmu i wyglądu drewnianego pajacyka

2. „Niezwyczajny nos Pinokio” – swobodne wypowiedzi uczniów:

- oglądanie ilustracji przedstawiających nos Pinokia
- opisywanie wyglądu nosa Pinokia
- określanie, na czym polegała jego niezwykłość

3. Oglądanie fotografii przedstawiających nos człowieka:

- opisywanie wyglądu
- prezentacja różnych rodzajów nosów
  - zwykły, płaski, zadarty, orli
- oglądanie swoich nosów w lusterkach (dotykanie, opisywanie kształtu, zatykanie)
- określanie przydatności nosa w codziennym życiu
- przypomnienie zasad prawidłowego wydmuchiwania nosa poprzez naprzemienne naciskanie ścianek nosa

4. „Jak nosy poznają świat?”- burza mózgów:

- swobodne zgłaszanie pomysłów i wymiana poglądów
- analiza pomysłów
- wybranie najtrafniejszych rozwiązań

Zapachy odbieramy za pomocą receptorów węchu - komórek węchowych, które znajdują się w jamie nosowej (człowiek posiada ok. 5 milionów komórek węchowych, podczas gdy pies ma ich ok. 200 milionów). Po odebraniu bodźca zapachowego receptory wysyłają sygnał o nim do różnych części mózgu odpowiedzialnych za rozpoznawanie zapachów i za emocjonalną reakcję na nie.

5. „Rozpoznaj po zapachu” – zabawa badawcza:

- nauczyciel zaślania chętnym uczniom oczy
- uczniowie rozpoznają zapachy przedmiotów ukrytych w słoikach (np. perfumy, ser, farba, czosnek, cytryna, ocet, kawa, pasta do zębów, banan...)
- dzielenie się wrażeniami i skojarzeniami, jakie wywołały poszczególne zapachy
- ustalanie rodzajów zapachów: mocne lub delikatne, miłe lub brzydkie, pachnące lub cuchnące
- wymienianie przyjemnych zapachów

6. „Co by było, gdyby ludzie utracili węch?” - burza mózgów;
- zbieranie i analiza pomysłów
7. „Jak prawidłowo oddychać?” – ćwiczenia oddechowe:
- zapoznanie z techniką prawidłowego oddychania
  - ćwiczenia praktyczne

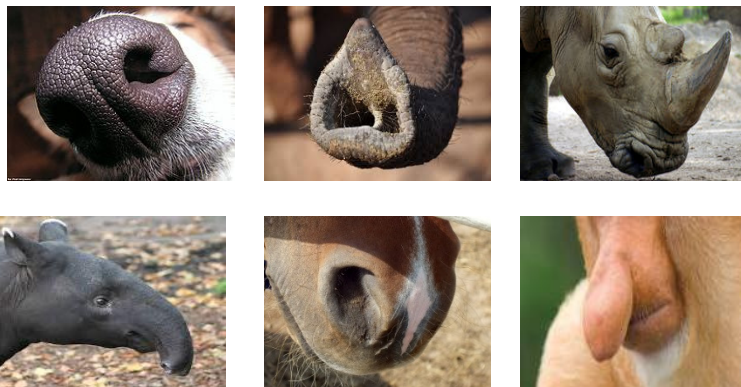
„Usiądź na brzegu krzesła lub w siadzie skrzyżnym. Wyprostuj kręgosłup, rozluźnij ramiona, zamknij oczy, dłonie połóż na kolanach. Zetknij palec wskazujący i kciuk. Zaczynaj oddychać przeponą: przy wdechu napełnij brzuch powietrzem jak balon; przy wydechu wypuść je. Obserwuj, jak brzuch faluje wraz z oddechem. Miej świadomość każdego wdechu i wydechu. Zrób 10 takich oddechów”.

<http://www.hellozdrowie.pl/>

8. „Niezwykłe nosy zwierząt” – rozwiązywanie szyfrogramu:
- odgadywanie zasady odczytania szyfru
  - prezentacja właściwej metody odczytania szyfru
  - przestawianie liter w wyrazie – od tyłu
  - odczytanie zaszyfrowanych wyrazów – nazw zwierząt z niezwykłymi nosami

ÓŁS	CEZOROSON	SEIP
RIPAT	EONOK	ZCASON

9. „Czyj to nos?” - oglądanie fotografii przedstawiających wybrane zwierzęta:
- odgadywanie, dlaczego nosy tych zwierząt są niezwykłe
  - słuchanie ciekawostek na temat nosów zwierząt
  - rozpoznawanie zwierząt na podstawie fotografii ich nosów

U słonia nos jest zrosnięty z górną wargą. Trąba służy do oddychania, wąchania, picia i "kąpieli" jak również do zbierania pożywienia i zrywania gałęzi z wyższych partii drzew, porozumiewania się. Jest zakończona dwoma palczastymi wyrostkami.

Tapir – ma długi i giętki, zagięty do dołu nos z dużymi dziurkami, tworzący z wargą górną krótką, ruchliwą trąbę. Nos służy mu do chwytania gałązek wysokich roślin. Potrafi wywęszyć smakołyki znajdujące się głęboko pod ziemią.

Nosorożec – ma w okolicy nosowej jedno lub dwa rogowe wyrośla; pierwsze osadzone na kości nosowej, drugie, (jeśli występuje) na kości czołowej. Jego róg to podstawowa broń nosorożca. Nosorożec ma słaby wzrok, kieruje się węchem.

Konie - mają ogromne dziurki w nosie. Ich chrapy potrafią się rozszerzać. Zmysł węchu jest u konia bardzo ważny. Zarówno wrogów jak i przyjaciół rozpoznają po zapachu.

Nosacz – gatunek małpy z rodziny makakowatych wyróżniającej się charakterystycznym nosem. Samiec ma wydatny, rozszerzony na końcu nos w kształcie ogórka, u starych samców nos wydłuża się do 10 cm i zwisa. Nos samicy jest mniejszy i zadarty ku górze.

Psy – mają węch nawet cztery razy większy niż u ludzi. Dzięki wyostrzonemu węchowi bardzo często wykorzystywane są w policji, wojsku, jako tropiciele czy terapeuci.

10. „Mieć w nosie” – wyjaśnienie znaczenia związków frazeologicznych:

- odczytanie zdań
- próby wyjaśnienia przez uczniów znaczenia powiedzeń
  - dostać po nosie
  - grać na nosie
  - iść jak krew z nosa
  - kręcić na coś nosem
  - mieć w nosie
  - mieć po dziurki w nosie
  - mieć mleko pod nosem
  - mieć muchy w nosie
  - mieć nosa
  - nie widzieć dalej niż czubek własnego nosa
  - podcierać się nosem
  - przejść koło nosa
  - opuścić nos na kwintę
  - utrzeć komuś nosa
  - wodzić kogoś za nos
  - wsadzać nos w nie swoje sprawy
  - zadzierać nosa
  - zwąchać pismo nosem
  -

11. „Do czego może służyć nos Pinokia?” – myślenie kreatywne:

- swobodne wypowiedzi uczniów
- zapisywanie propozycji uczniów na tablicy – tworzenie mapy mentalnej

12. „Pinokio” – praca plastyczna:

- rysowanie koła
- dorysowywanie elementów twarzy Pinokia (oczy, usta, włosy, uszy)
- wycinanie „nosa” z wytłaczanki do jaj i przyklejanie do twarzy
- zorganizowanie wystawy prac uczniów

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska

SCENARIUSZ ZAJĘCIA – klasa II

inspirowany filmem „**Pinokio**” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: ”Prawda czy kłamstwo?”

Cele ogólne:

- ukazanie kłamstwa jako niewłaściwego i nieracjonalnego sposobu rozwiązywania problemów
- wdrażanie do rozumienia konsekwencji kłamstwa dla siebie i innych
- kształtowanie refleksyjnej postawy wobec motywów własnego działania
- rozwijanie umiejętności dokonywania właściwego wyboru i mówienia prawdy
- doskonalenie umiejętności uczestniczenia w rozmowach: zadawania pytań, udzielania odpowiedzi i prezentowania własnego zdania
- aktywizowanie myślenia uczniów

Cele operacyjne:

Uczeń:

- dokonuje oceny zachowania postaci odwołując się do własnych doświadczeń i przemyśleń
- wie, na czym polega prawdomówność
- zna konsekwencje kłamstwa
- odróżnia prawdę od fałszu
- dokonuje wyboru pomiędzy prawdą a kłamstwem
- wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego „Kłamstwo ma krótkie nogi”
- formułuje wnioski na temat sposobów właściwego postępowania
- umie zabrać głos w dyskusji i przedstawić własne stanowisko w sprawie
- poszerza zakres słownictwa
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100
- odczytuje szyfr literowy

Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: grupowa i indywidualna

Środki dydaktyczne: Słowniki języka polskiego, wiersz J. Tuwima „O Grzesiu kłamczuchu i jego cioci” (w: „*O Grzesiu kłamczuchu i jego cioci*” wyd. Wilga, Warszawa 2006), w kopertach dla każdego ucznia (kartoniki z wyrazami: TAK oraz NIE, eliminatka matematyczna, szyfr literowy z kluczem do szyfru).

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „**Pinokio**”:

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat filmu i jego bohaterów
- zwrócenie uwagi na rolę kłamstwa w życiu drewnianego pajacyka

2. „Burza mózgów”: co to znaczy być kłamcą?

- swobodne zgłaszanie pomysłów i wymiana poglądów
- analiza pomysłów
- wybranie najtrafniejszych rozwiązań
- podawanie przykładów z życia codziennego

3. Wyjaśnienie znaczenie pojęcia - *kłamstwo*:

- szukanie informacji w Słowniku języka polskiego

Kłamstwo – stwierdzenie niezgodne z rzeczywistością mające wprowadzić kogoś w błąd.

- tworzenie rodziny wyrazów: *łgarstwo, kłamstewko, blaga, lipa, kit, bajer, kłam, bujda, oszukaństwo, nieprawda*
- określanie, którzy bohaterowie filmu byli prawdomówni, a którzy byli kłamcami
- zapisywanie w zeszytach dalszej części definicji:
  - „*Prawdomówny to .....*”
  - „*Kłamca to .....*”

4. Słuchanie wiersza J. Tuwima „O Grzesiu kłamczuchu i jego cioci”:

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat postępowania Grzesia
- ocena zachowania bohatera utworu
- podawanie własnych sposobów rozwiązania problemu przedstawionego w wierszu

- *Wrzuciłeś, Grzesiu, list do skrzynki,
jak prosiłam?*
- *List, proszę cioci? List? Wrzuciłem,
ciociu miła!*
- *Nie kłamiesz, Grzesiu? Lepiej
przyznaj się, kochanie!*
- *Jak ciocię kocham, proszę cioci, że
nie kłamię!*
- *Oj, Grzesiu, kłamiesz! Lepiej powiedz
po dobroci!*
- *Ja miałbym kłamać? Niemożliwe,
proszę cioci!*
- *Wuj Leon czeka na ten list, więc daj
mi słowo.*
- *No, słowo daję! I pamiętam
szczegółowo:*

*List był do wuja Leona,
A skrzynka była czerwona,
A koperta, no, taka. tego.*

*Nic takiego nadzwyczajnego,
A na kopercie - nazwisko
I Łódź i ta ulica z numerem,
I pamiętam wszystko:
Że znaczek był z Belwederem,
A jak wrzuciłem list do skrzynki,
To przechodził tatuś Halinki,
I jeden oficer też wrzucił, Wysoki -
wysoki,
Taki wysoki, że jak wrzucił, to kucał,
I jechała taksówka i powóz.
I krowę prowadzili i trąbił autobus,
I szły jakieś trzy dziewczynki,
Jak wrzuciłem ten list do skrzynki.*

*Ciocia głową pokiwała,
Otworzyła szeroko oczy ze
zdumienia:
- Oj, Grzesiu, Grzesiu!
- Przecież ja ci wcale nie dałam
- Żadnego listu do wrzucenia!...*

5. Drama – „Kiedy kłamiemy?”:

- tworzenie w zespołach scenek dramatycznych prezentujących sytuacje, w których najczęściej dochodzi do kłamstw
- wypowiedzi uczniów o swoich odczuciach

6. „Prawda czy fałsz” - zabawa orientacyjno-porządkowa:

- uczniowie stoją swobodnie w rozsypance
- nauczyciel wypowiada zdania: prawdziwe lub fałszywe
- jeśli uczniowie uważają, że zdanie jest prawdziwe wyskakują wysoko z rękami uniesionymi w górę; jeśli według nich zdanie jest fałszywe – kucają
  - *Kraków jest stolicą Polski.*
  - *Na dębie rosną żółędzie.*
  - *Wisła to najdłuższa rzeka Polski.*
  - *Gruszki rosną na wierzbie.*
  - *Wieloryby są największymi zwierzętami zamieszkującymi Ziemię.*
  - *Pingwiny mieszkają na Antarktydzie.*
  - *Słońce obraca się wokół Ziemi.*
  - *Orzeł jest symbolem narodowym Polski.*
  - *Najwyższym polskim szczytem jest Giewont.*
  - *Sosna jest drzewem iglastym.*

7. Dyskusja: „Czy zawsze należy mówić prawdę?”:

- formułowanie argumentów za i przeciw
- badanie zasadności odmiennych stanowisk
- wyciągnięcie wniosków
- uzgodnienie wspólnego stanowiska

8. Rozwiązywanie eliminatki matematycznej:

- rozwiązywanie działań: dodawanie i odejmowanie w zakresie 100
- wpisywanie wyników dodawania i odejmowania w odpowiednie miejsca
- porównywanie wyników i umieszczanie znaku nierówności w środkowych polach
- otaczanie kółkiem litery po stronie większego wyniku
- odczytanie hasła: *WARIOGRAF*

P	$60+30=90$	<	$30+70=100$	Ⓜ
A	$80-30=50$		$40+0=40$	T
R	$20+60=80$		$80-10=70$	U
S	$30+40=70$		$100-20=80$	I
O	$90-20=70$		$40+20=60$	K
E	$20+30=50$		$90-30=60$	G
M	$50+40=90$		$70+30=100$	R
A	$10+90=100$		$0+90=90$	R
O	$30-0=30$		$20+20=40$	F

9. Wyjaśnienie pojęcia: *wariograf*

- szukanie informacji w Słowniku języka polskiego
- odczytanie definicji

Wariograf – urządzenie rejestrujące nieświadome reakcje osoby przesłuchiwanej na zadawane pytania, pozwalające wnioskować o jej prawdomówności.

10. Zabawa „Wariograf”:

- słuchanie twierdzeń czytanych przez nauczyciela
- podnoszenie kartoników z właściwą odpowiedzią (TAK lub NIE)
  - *Pinokio był synem Dżepetta.*
  - *Dżepetto zrobił pajacyka z gliny.*
  - *Kiedy Pinokio kłamał, wydłużał mu się nos.*
  - *Ojca Pinokio połknął wielki ptak.*
  - *Lis i kot byli przyjaciółmi Pinokia.*
  - *Dżepetto kupił synkowi elementarz.*
  - *Dom Dżepetta był bogaty.*
  - *Pinokio zamienił się w barana.*
  - *Pinokio nie potrafił mówić.*
  - *Pinokio, w nagrodę za dobre zachowanie, stał się zwykłym chłopcem.*
  -

11. „Co by było, gdyby wszyscy ludzie zaczęli kłamać?” – burza mózgów:

- swobodne zgłaszanie pomysłów i wymiana poglądów
- analiza pomysłów

12. Praca w grupach – opracowanie mapy mentalnej:

- ustalanie skutków kłamstw drewnianego pajacyka
- tworzenie mapy mentalnej
- zapisanie na tablicy powtarzających się stwierdzeń

13. Rozwiązywanie szyfru literowego:

- zapoznanie z zasadą odczytania szyfru:
  - chcąc zaszyfrować wyraz zamieniamy po kolei każdą literę, na jej odpowiednik w kluczu, np. wyraz **DWAŹCZWC** należy odczytać jako **PINOKIO** (D=P, W=I, A=N, C=O, Z=K, W=I, C=O)
  - samodzielne odszyfrowywanie tekstu

A	Ą	B	C	Ć	D	E	Ę	F	G	H	I	J	K	L	Ł
M	N	Ń	O	Ó	P	R	S	Ś	T	U	W	Y	Z	Ż	Ź

ZŹMAĘGIC	AM	ZEŹGZWR	ĄCTW

- odczytanie rozwiązania: „*Kłamstwo ma krótkie nogi*”
- wyjaśnienie znaczenia związku frazeologicznego

Opracowała:
mgr Wiesława Twardowska

SCENARIUSZ ZAJĘCIA – klasa III

inspirowany filmem „**Pinokio**” – dystrybutor „Kino Świat”

Temat: „Dobro i zło w postępowaniu człowieka”

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności oceniania postępowania innych z uzasadnieniem swojego stanowiska
- wdrażanie do zdawania sobie sprawy, że każdy sam ponosi konsekwencje własnych zachowań
- doskonalenie umiejętności odróżniania dobra i zła
- podkreślenie znaczenie dobra w życiu ludzi
- kształtowanie umiejętności dyskusowania, argumentowania swoich wypowiedzi oraz podejmowania prób obrony własnego zdania

Cele operacyjne:

Uczeń:

- rozumie pojęcia: *dobro i zło*
- dokonuje oceny zachowania postaci odwołując się do własnych doświadczeń i przemyśleń
- dostrzega negatywne cechy charakteru
- wyróżnia wartości powszechnie akceptowane
- rozumie skutki niewłaściwego postępowania
- wie, kim był Carlo Collodi
- rozwija umiejętność kulturalnego dyskusowania
- uczy się argumentowania swoich wypowiedzi
- rozwiązuje krzyżówkę oraz szyfrogram literowo-cyfrowy

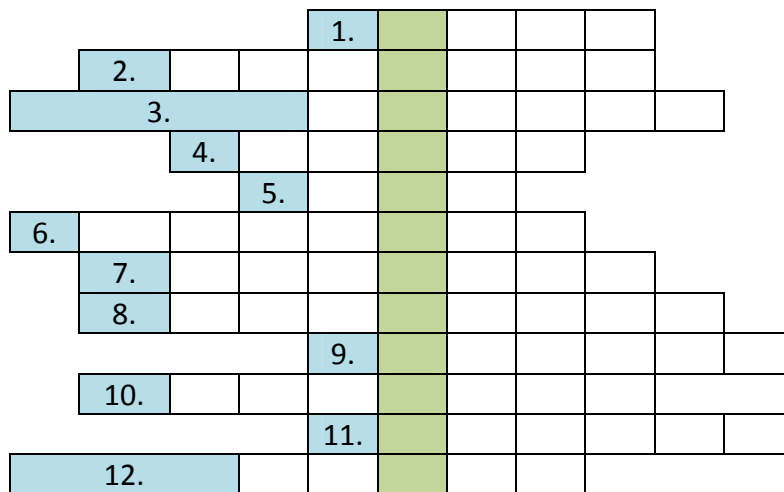
Liczba uczniów: dowolna

Formy pracy: indywidualna i grupowa

Środki dydaktyczne: diagram krzyżówki w dużym formacie, koperty z numerem hasła i objaśnieniami haseł; w kopercie dla każdego ucznia (szyfrogram literowo-cyfrowy, diagram wykreślani literowej, tekst z brakującymi wyrazami, kartka z wyrazami oraz zdaniem do uzupełnienia), fotografia przedstawiająca Carlo Collodiego, słowniki języka polskiego, komputery z dostępem do Internetu.

PRZEBIEG:

1. Nawiązanie do filmu „Pinokio”:
  - swobodne wypowiedzi uczniów na temat filmu i jego bohaterów
2. „Krzyżówka z hasłem” - rozwiązywanie krzyżówki:
  - wybieranie koperty z numerem hasła
  - odgadywanie rozwiązania
  - wpisywanie liter w odpowiednie kratki
  - odczytanie hasła: CARLO COLLODI
    - 1) *Pinokio musiał tam ciężko pracować.*
    - 2) *Dżepetto wytwarzał je w swoim warsztacie.*
    - 3) *Antonim kłamstwa.*
    - 4) *Inaczej marionetka.*
    - 5) *Udawał niewidomego włóczęgę.*
    - 6) *Był nim Pinokio.*
    - 7) *Podarował przyjacielowi kawałek drewna.*
    - 8) *Połąknął Dżepetta.*
    - 9) *Wspólniczka Kota.*
    - 10) *Główny bohater filmu.*
    - 11) *Dżepetto wystrugał z niego Pinokia.*
    - 12) *Zamienił się w niego Pinokio.*

3. „Kim był Carlo Collodi?” – prezentacja fotografii:
  - wyszukiwanie informacji w Internecie lub encyklopedii
  - wymienianie się wiadomościami

Carlo Collodi – właściwe nazwisko: Carlo Lorenzini (pseudonim Collodi jest nazwą miasteczka w Toskanii, w którym urodziła się jego matka), włoski pisarz i dziennikarz; autor powieści i komedii, najbardziej znany jako twórca postaci Pinokia.

4. „Bohaterowie filmu „Pinokio” – wykreślanka literowa:
  - wykreślanie w poziomych liniach diagramu imion bohaterów filmu
  - odczytanie hasła utworzonego z kolejnych liter czytanych rzędami: PINOKIO

D	Ż	E	P	E	T	T	O	P
L	I	S	I	K	N	O	T	N
Ś	W	I	E	R	S	Z	C	Z
O	A	N	T	O	N	I	O	K
W	R	Ó	Ż	K	A	K	O	T
I	O	G	N	I	O	J	A	D
O	H	A	N	D	L	A	R	Z

5. „Bohaterowie filmu” – ocena postępowania:

- wskazanie negatywnych i pozytywnych postaci w powieści
- omawianie i ocena postępowania bohaterów z próbą uzasadnienia swojego stanowiska

6. „Pinokio” – charakterystyka postaci:

- słowny opis wyglądu Pinokia
- zapisywanie na tablicy złych uczynków chłopca
- uzupełnianie wypowiedzeń poprzez dopisywanie zdań składowych:
  - *Nos Pinokia wydłużał się, ponieważ* .....
  - *Pinokio został uwięziony w klatce, ponieważ* .....
  - *Chłopcu wyrosły ośle uszy, ponieważ* .....
  - *Pinokio stracił złote monety, ponieważ* .....
  - *Pinokio ciężko pracował w cyrku, ponieważ* .....
- określanie negatywnych cech charakteru pajacyka
- zapisywanie na tablicy dobrych uczynków chłopca
- uzupełnianie wypowiedzeń poprzez dopisywanie zdań składowych:
  - *Pinokio chciał wskoczyć do ognia, ponieważ* .....
  - *Pinokio skoczył do morza, ponieważ* .....
  - *Pinokio zamienił się w prawdziwego chłopca, ponieważ* .....

7. „Czy Pinokio zasłużył na przemianę w prawdziwego chłopca?” – dyskusja na temat zachowania pajacyka:

- formułowanie argumentów za i przeciw - ocena postępowania drewnianego pajacyka
- badanie zasadności odmiennych stanowisk
- wyciągnięcie wniosków
- uzgodnienie wspólnego stanowiska

8. Uzupełnianie tekstu brakującymi wyrazami:

..... to tytułowy bohater powieści Carlo Collodiego. To drewniany ....., którego wystrugał z kawałka ..... drewna ..... . Pinokio potrafi ..... i ..... . Jego charakterystyczną cechą jest ....., który wydłuża się kiedy Pinokio ..... . Pajacyk był krnąbrnym i ..... dzieckiem. W nagrodę za ..... zachowanie stał się prawdziwym .....

Pinokio	chłopcem	mówić	pajacyk	chodzić	kłamię
Dżepetto	nos	sosnowego	nieposłusznym	dobrze	

9. „Co to jest dobro?” – układanie przez uczniów własnych definicji:

- szukanie informacji w słownikach języka polskiego

Dobro – to, co oceniane jest jako pożyteczne, wartościowe, zgodne z nakazami etyki.

- sprawdzenie poprawności ułożonych definicji
- podawanie przykładów dobrego zachowania

10. Rozwiązywanie szyfrogramu literowo-cyfrowego:

- prezentacja kodu obrazkowego

I	D	A	N	E	J	S	Ę	Z	W	Y	C	Ż	Ć	Ł	U	L	O	B	R	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

- próby samodzielnego dekodowania tekstu
- zapoznanie z zasadą odczytania szyfru
  - literom przyporządkowane są odpowiadające im cyfry, np. cyfra 3 odpowiada literze „A”
  - kolejne litery oddzielone są kropką, a kolejne wyrazy ukośnikiem
- samodzielne odszyfrowanie tekstu

4.1.5/2.3.6/7.1.8/9.10.11.12.1.8.13.11.14/9.15.16/3.17.5/9.15.18/2.18.19.20.5.21/9.10.11.12.1.8.13.3.6/

- odczytanie sentencji św. Pawła z Tarsu
  - „Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj”
- swobodna interpretacja sentencji

Opracowała:

mgr Wiesława Twardowska